

Na temelju članka 17. stavka 1. alineje 1. Zakona o sustavu civilne zaštite (Narodne novine 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22) i članka 41. točke 33. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21, 11/21 - pročišćeni tekst i 16/22), Gradska skupština Grada Zagreba, na sjednici, 2024., donijela je

SMJERNICE za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Zagreba za razdoblje od 2025. do 2028.

UVOD

Grad Zagreb u okviru svojih ustavnih i zakonskih prava i obveza uređuje, planira, organizira, financira i provodi aktivnosti iz područja civilne zaštite.

Smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Zagreba za razdoblje 2025.–2028. (u daljnjem tekstu: Smjernice) definiraju ključne mjere i aktivnosti koje Grad Zagreb poduzima kako bi unaprijedio sustav civilne zaštite. Ove Smjernice temelje se na procjeni opasnosti i prijetnji, kao i analizi potencijalnih posljedica izvanrednih događaja, velikih nesreća i katastrofa. Cilj je osigurati efikasnu zaštitu i spašavanje ljudi, okoliša i materijalnih dobara te osigurati ravnomjeran razvoj sustava civilne zaštite.

OKVIR I POLAZIŠNE OSNOVE

Na temelju Zakona o sustavu civilne zaštite (Narodne novine 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22; u daljnjem tekstu: Zakon) i Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (Narodne novine 66/21), donose se Smjernice koje određuju smjer razvoja sustava civilne zaštite u Gradu Zagrebu u okviru jedinstvenog sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj.

Polazište za razvoj sustava civilne zaštite Grada Zagreba čine Procjena rizika od velikih nesreća za područje Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 38/22; u daljnjem tekstu: Procjena), Plan djelovanja civilne zaštite Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 25/24; u daljnjem tekstu: Plan) i godišnje analize stanja sustava civilne zaštite Grada Zagreba. Smjernice su osnova za izradu financijskih planova za financiranje sustava civilne zaštite na području Grada Zagreba.

CILJ SMJERNICA ZA ORGANIZACIJU I RAZVOJ SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE

Cilj Smjernica je na temelju uočenih nedostataka usmjeriti razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Zagreba kako bi se nedostaci minimalizirali ili izbjegli te kako bi se maksimalno iskoristile suvremene tehnologije u segmentima od ključnog interesa za sustav civilne zaštite Grada Zagreba.

Osobiti naglasak se stavlja na povezivanje postojećih baza podataka i sustava, čime će se omogućiti kvalitetnije planiranje i odgovor te bolje informiranje stanovništva.

Aktivnosti tijekom četverogodišnjeg razdoblja trebaju biti usklađene s ovim Smjernicama, a provedba će se pratiti kroz godišnje analize stanja sustava civilne zaštite Grada Zagreba.

Ostvarenje zacrtanih ciljeva izravno ovisi o visini financijskih sredstava u proračunu Grada Zagreba, kao i o drugim izvorima financiranja.

USTROJ SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA

Na području Grada Zagreba operativne snage sustava civilne zaštite čine:

- Stožer civilne zaštite Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: Stožer)
- stožeri civilne zaštite gradskih četvrti Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: stožeri GČ)
- operativne snage vatrogastva
- operativne snage Hrvatskoga Crvenog križa - Gradsko društvo Crvenog križa Zagreb
- operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja - Stanica Zagreb
- udruge građana od interesa za sustav civilne zaštite
- postrojbe civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba
- postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene Grada Zagreba
- pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite na području Grada Zagreba
- povjerenici i zamjenici povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba.

Zaključkom gradonačelnika Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 18/17, 19/17, 5/18, 14/18, 18/19, 6/20, 7/20, 8/20, 30/20, 32/20, 33/20, 7/21, 10/21, 16/21, 18/21, 22/21, 26/21, 3/22, 5/22, 29/22, 35/22, 27/23, 30/23, 6/24, 13/24 i 26/24) osnovan je i imenovan Stožer. Stožer je stručno, operativno i koordinativno tijelo koje usklađuje djelovanje operativnih snaga civilne zaštite u pripremnoj fazi prije nastanka posljedica izvanrednog događaja i tijekom provođenja mjera i aktivnosti civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

Zaključkom gradonačelnika Grada Zagreba o osnivanju Stožera civilne zaštite gradskih četvrti (Službeni glasnik Grada Zagreba 21/17) osnovani su stožeri civilne zaštite svih 17 gradskih četvrti Grada Zagreba. Vijeća gradskih četvrti (u daljnjem tekstu: VGČ) su imenovala članove stožera GČ.

Temeljne operativne snage sustava civilne zaštite (operativne snage vatrogastva, operativne snage Hrvatskog Crvenog križa - Gradskog društva Crvenog križa Zagreb, operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja - Stanice Zagreb) provode svoje redovne aktivnosti sukladno svojim planovima rada, a aktiviranjem sustava civilne zaštite izvršavaju mjere i aktivnosti iz sustava civilne zaštite.

Udruge građana koje su do sada sudjelovale u aktivnostima sustava civilne zaštite Grada Zagreba su:

- Klub za obuku službenih i sportskih pasa – „Zagreb" (u daljnjem tekstu: KOSSP)
- Zagrebački speleološki savez
- Zagrebački radioamaterski savez
- Savez izviđača Hrvatske i
- Hrvatski centar za potresno inženjerstvo – interventna služba.

Odlukom o osnivanju postrojbi civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 11/18) osnovano je 17 postrojbi civilne zaštite opće namjene.

Odlukom o osnivanju postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 11/18) osnovane su sljedeće postrojbe:

- postrojbe civilne zaštite za traganje i spašavanje iz ruševina (srednja kategorija)
- postrojbe civilne zaštite za traganje i spašavanje u poplavama (laka kategorija)
- postrojbe civilne zaštite za tehničko-taktičku potporu.

Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite na području Grada Zagreba su pravne osobe koje su svojim proizvodnim, uslužnim, materijalnim, ljudskim i drugim resursima najznačajniji nositelji tih djelatnosti na području Grada Zagreba. Gradska skupština Grada Zagreba donijela je Odluku o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite na području Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 6/20), kojom je određeno 45 pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite na području Grada Zagreba.

Te pravne osobe su podijeljene prema sljedećim skupinama zadaća:

- osiguravanje potrebne mehanizacije
- osiguravanje kapaciteta za zbrinjavanje i prijevoz stanovništva
- osiguravanje kapaciteta za prijevoz i skladištenje robe
- osiguravanje hrane i vode za piće
- osiguravanje zdravstvenog zbrinjavanja stanovništva
- osiguravanje komunikacije tijekom otežanih uvjeta s osobitim naglaskom na informiranje stanovništva
- osiguravanje stručnjaka i mehanizacije potrebne za asanaciju te
- pružanje stručne i savjetodavne potpore Stožeru tijekom velikih nesreća i katastrofa, posebno u segmentu procjene posljedica.

Zaključkom o imenovanju povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 1/20) imenovana su 604 povjerenika i 225 zamjenika povjerenika civilne zaštite na području 17 gradskih četvrti Grada Zagreba. Zaključkom o razrješenju i imenovanju povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/23), gradonačelnik Grada Zagreba je razriješio dužnosti 10 povjerenika i imenovao 10 novih povjerenika. Zadaće povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba su provođenje preventivnih mjera i podizanje svijesti građana u sustavu civilne zaštite, izvršavanje obveza u pripremanju i osposobljavanju građana za osobnu i uzajamnu zaštitu te usklađivanje provođenja osobne i uzajamne zaštite.

KONCEPT SMJERNICA ZA ORGANIZACIJU I RAZVOJ SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE

Smjernice određuju prioritete organizacije i razvoja sustava civilne zaštite tijekom četverogodišnjeg razdoblja, dok godišnji planovi razvoja detaljnije opisuju način provedbe mjera i aktivnosti i potrebna financijska sredstva.

Budući da je sustav civilne zaštite vrlo široko i multidisciplinarno područje, potrebno je:

- provesti analizu radi detektiranja problema
- predložiti aktivnosti razvoja radi optimalne nadogradnje sustava civilne zaštite i
- izvršiti praćenje radi kontrole postignutoga tijekom četverogodišnjeg razdoblja.

Djelotvornost sustava civilne zaštite ovisi o broju pripadnika postrojbi civilne zaštite specijalističke i opće namjene, koji treba biti optimalno dimenzioniran s obzirom na prisutne rizike i prijetnje. Također, važni su dostatna opremljenost i osposobljenost, koja se treba redovito testirati provođenjem vježbi te dostupnost relevantnih informacija.

Dostupnost relevantnih informacija ključan je preduvjet uspješne organizacije i razvoja sustava civilne zaštite te je temelj za:

- izradu kvalitetnih planskih dokumenata
- točnije predviđanje razvoja prijetnji i saniranja posljedica
- educiranje stanovništva o optimalnom načinu postupanja u slučaju velikih nesreća i katastrofa

- dojavu situacija koje bi mogle rezultirati opasnim posljedicama i koje još uvijek mogu biti spriječene i
- promociju dobrovoljnosti i važnost sustava civilne zaštite za čitavu zajednicu.

Područja na kojima se temelji razvoj sustava civilne zaštite su:

- 1) razvoj ljudskih potencijala
- 2) oprema
- 3) dostupnost informacija
- 4) suradnja sa znanstvenim institucijama.

Iz analize navedenih područja definirat će se smjerovi razvoja sustava civilne zaštite Grada Zagreba te predložiti mjere i metode praćenja realizacije.

PODRUČJA RAZVOJA SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE GRADA ZAGREBA

1) RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

1.1 Stožer

Analiza

Na temelju Zakona i Pravilnika o sastavu stožera, načinu rada te uvjetima za imenovanje načelnika, zamjenika načelnika i članova stožera civilne zaštite (Narodne novine 126/19 i 17/20) osnovan je i imenovan Stožer. Većina članova Stožera imenovanog 2021. godine je prošla osposobljavanje koje je provelo središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite

Grad Zagreb je putem Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost upoznao Stožer s planskim dokumentima iz područja civilne zaštite te načinom operativnog rada u slučaju velikih nesreća i katastrofa, sukladno Planu. Također, tijekom 2024. godine započelo je provođenje tematskih sjednica Stožera na kojima su se uvježbavali scenariji prepoznati Procjenom.

Cilj

Provesti osposobljavanje načelnika, zamjenika načelnika i članova Stožera nakon stupanja na dužnosti u novom mandatnom razdoblju, sukladno zakonskom roku te kontinuirano provoditi obnavljanje znanja.

Cilj je unaprijediti operativno-zapovjedni sustav uvođenjem redovitih stožerno-zapovjednih vježbi te osigurati GIS i situacijski prikaz kako bi članovima Stožera bio omogućen prikaz situacije s terena u realnom vremenu.

Prijedlog aktivnosti

- osposobljavanje i edukacija članova Stožera
- najmanje jedanput godišnje Stožeru predstaviti sadržaj planskih dokumenata iz područja civilne zaštite
- osiguravanje GIS-a i platforme za odlučivanje
- najmanje jedanput u dvije godine održati stožerno-zapovjednu vježbu s ciljem uvježbavanja jednog ili više scenarija velike nesreće i katastrofe.

Praćenje rezultata

- broj provedenih osposobljavanja i edukacija članova Stožera
- broj predstavljenih planskih dokumenata Stožeru
- provedene faze razvoja i implementacije GIS-a i platforme za odlučivanje
- broj održanih stožerno-zapovjednih vježbi.

Zaključak

Osposobljenost, uvježbanost i kontinuirano osvježavanje znanja osnovni su preduvjeti uspješnog reagiranja i upravljanja situacijom tijekom velikih nesreća i katastrofa, kao i donošenja pravodobnih i optimalnih odluka sukladno razvoju situacije. Upoznavanjem Stožera sa sadržajem planskih dokumenata postiže se brzina u donošenju operativnih odluka, dok razvoj platforme za odlučivanje i situacijski prikaz omogućava donošenje optimalnih odluka.

1.2 Stožeri GČ

Analiza

Na temelju Zakona i Pravilnika o sastavu stožera, načinu rada te uvjetima za imenovanje načelnika, zamjenika načelnika i članova stožera civilne zaštite (Narodne novine 126/19 i 17/20), osnovani su i imenovani stožeri GČ. Načelnici stožera GČ imenovani 2021. godine završili su osposobljavanje koje je provelo središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite. Međutim, načelnici stožera GČ koji su naknadno imenovani na temelju zaključaka nisu prošli osposobljavanje.

Analizom je ustanovljeno da je potrebno upoznati stožere GČ s aktivnostima koje su sukladno Planu dužni provesti. Nakon razorne oluje koja je pogodila područje Grada Zagreba u srpnju 2023. godine zaključeno je da se stožeri GČ trebaju operativno osnažiti te je nužno osigurati komunikacijsku povezanost između pripadnika upravljačkih skupina postrojbi civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba i stožera GČ. Zaključkom o osnivanju stožera civilne zaštite gradskih četvrti Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 21/17) definirano je da su tri člana iz redova vijeća gradske četvrti, a samo dva člana iz redova stručnih osoba za pojedina područja prirodnih, tehničkih i drugih nesreća. Intencija je da se poveća broj članova stožera s operativnim iskustvom.

Cilj

Provesti osposobljavanje načelnika, zamjenika načelnika i članova stožera GČ nakon stupanja na dužnosti sukladno zakonskom roku te kontinuirano obnavljati njihova znanja. Ostvariti preduvjete za funkcionalnije djelovanje stožera GČ, što uključuje profesionalizaciju sastava stožera GČ te osiguravanje komunikacijske povezanosti i situacijskog prikaza.

Prijedlog aktivnosti

- osposobljavanje i edukacija članova stožera GČ
- najmanje jedanput godišnje stožerima GČ predstaviti sadržaj planskih dokumenata iz područja civilne zaštite
- inicirati godišnje koordinacijske sastanke Stožera sa stožerima GČ
- inicirati godišnje koordinacijske sastanke stožera GČ s upravljačkim skupinama postrojbi civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba
- razvoj i implementacija GIS-a i platforme za odlučivanje te edukacija o načinu korištenja
- osiguravanje komunikacijske povezanosti GČ s pripadnicima upravljačkih skupina postrojbi civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba
- izmjena Zaključka o osnivanju stožera GČ
- izrada Poslovnika o radu stožera GČ.

Praćenje rezultata

- broj provedenih osposobljavanja i edukacija članova stožera GČ
- broj predstavljanja planskih dokumenata stožerima GČ
- broj održanih koordinacijskih sastanaka Stožera sa stožerima GČ
- broj održanih koordinacijskih sastanaka stožera GČ s upravljačkim skupinama postrojbi civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba

- provedene faze razvoja i implementacije GIS-a i platforme za odlučivanje, broj održanih edukacija o načinu korištenja
- stupanj uspostavljene komunikacijske povezanosti stožera GČ s pripadnicima upravljačkih skupina postrojbi civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba
- donesen Zaključak o osnivanju stožera GČ
- izrađen Poslovnik o radu stožera GČ.

Zaključak

Osposobljavanjem stožera GČ i održavanjem redovnih koordinacijskih sastanaka Stožera sa stožerima GČ i stožera GČ s upravljačkim skupinama postrojbi civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba i drugih operativnih snaga ostvarit će se operativna učinkovitost postupanja. Uz omogućavanje situacijskog prikaza i uspostavljanje komunikacijske povezanosti s pripadnicima na terenu, stožeri GČ će uspješnije realizirati zadaće propisane Planom.

1.3 Operativne snage vatrogastva

Analiza

Operativne snage vatrogastva temeljna su operativna snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba u velikim nesrećama i katastrofama te su dužne djelovati u sustavu civilne zaštite u skladu s odredbama posebnih propisa kojima se uređuje područje vatrogastva, Zakona i Plana.

Operativne snage vatrogastva na području Grada Zagreba su Javna vatrogasna postrojba Grada Zagreba i dobrovoljna vatrogasna društva udružena u Vatrogasnu zajednicu Grada Zagreba (u daljnjem tekstu VZGZ). VZGZ koordinira aktivnosti vezane uz uključivanje vatrogasnih postrojbi u sustav civilne zaštite sukladno odredbama Zakona o vatrogastvu (Narodne novine 125/19, 114/22 i 155/23).

Cilj

Provesti nabavu vatrogasne opreme te zapošljavanje, obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca kako bi mogli što efikasnije djelovati na terenu u kriznim situacijama.

Prijedlog aktivnosti

- provedba obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja
- kontinuirano ulaganje u opremu i sredstva za gašenje požara (vatrogasna vozila, oprema za gašenje požara)
- prijam novih vatrogasaca (u Javnoj vatrogasnoj postrojbi Grada Zagreba)
- održavanje mobilnosti voznog parka (redovni i izvanredni servisi, pregledi i atestiranja)
- suradnja s ostalim žurnim službama.

Praćenje rezultata

- broj provedenih obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja
- visina financijskih sredstava uloženi u opremu i sredstva za gašenje požara
- broj primljenih članova ili novozaposlenih vatrogasaca
- mobilnost voznog parka
- ostvarena suradnja s ostalim žurnim službama.

Zaključak

Operativne snage vatrogastva u Gradu Zagrebu stalnom edukacijom i osposobljavanjem vatrogasaca te nabavom vatrogasne opreme i sredstava za gašenje požara održavaju visoku razinu operativnog djelovanja.

Učinkovitom provedbom vatrogasne djelatnosti, razvojem vatrogasnog sustava temeljenog na gospodarskom i tehnološkom razvoju, provedbom mjera za ujednačavanje stupnja zaštite od požara na cijelom području grada Zagreba te preventivnim djelovanjem u pogledu smanjenja rizika od nastajanja požara i velikih nesreća ili katastrofa osnažuje se cjelokupni sustav civilne zaštite Grada Zagreba.

1.4 Operativne snage Hrvatskoga Crvenog križa - Gradskog društva Crvenog križa Zagreb

Analiza

Gradsko društvo Crvenog križa Zagreb je temeljna operativna snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba u izvršavanju obveza iz sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama sukladno posebnim propisima kojima se uređuje područje djelovanja Hrvatskoga Crvenog križa i planovima donesenim na temelju tih posebnih propisa, odredbama Zakona i Plana.

Operativne snage Gradskog društva Crvenog križa Zagreb su zaposlenici i volonteri Gradskog društva Crvenog križa Zagreb organizirani u krizne stožere, interventne timove i timove podrške.

Cilj

Provesti osposobljavanje novih članova interventnog tima Gradskog društva Crvenog križa Zagreb te aktivno sudjelovati u akcijama spašavanja. Nabaviti opremu za djelovanje u kriznim situacijama te provesti osposobljavanje članova kako bi mogli još efikasnije djelovati na terenu.

Prijedlog aktivnosti

- najmanje jedanput godišnje provesti edukaciju i osposobljavanje novih članova interventnog tima
- najmanje dvaput godišnje provesti pokaznu vježbu svih članova interventnog tima te provjeriti funkcionalnost opreme
- najmanje dvaput godišnje održati vježbu spašavanja na vodi.

Praćenje rezultata

- broj realiziranih osposobljavanja i edukacija novih članova interventnog tima
- broj održanih pokaznih vježbi
- broj održanih vježbi spašavanja na vodi.

Zaključak

Kontinuiranom edukacijom i osposobljavanjem zaposlenika i volontera za djelovanje u kriznim situacijama Gradsko društvo Crvenog križa Zagreb održat će visoku razinu spremnosti za operativno djelovanje. Nabavom opreme unaprijedit će se način odgovora na krizne situacije te će se stvoriti čvrsta osnova za pravodoban i učinkovit odgovor na buduće krizne situacije.

1.5 Operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja - Stanice Zagreb

Analiza

Hrvatska gorska služba spašavanja - Stanica Zagreb je temeljna operativna snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba u izvršavanju obveza iz sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama sukladno posebnim propisima kojima se uređuje područje djelovanja Hrvatske gorske službe spašavanja, kao i planovima donesenim na temelju tih propisa, Zakona i Plana.

Cilj

Provesti osposobljavanje i uvježbavanje članova te nabaviti opremu za djelovanje u kriznim situacijama.

Prijedlog aktivnosti

- osposobljavanje pripadnika Hrvatske gorske službe spašavanja - Stanice Zagreb
- sudjelovanje na vježbama sustava civilne zaštite Grada Zagreba
- uključivanje novih pripadnika u rad Hrvatske gorske službe spašavanja - Stanice Zagreb i njihovo osposobljavanje
- nabava osobne i skupne opreme.

Praćenje rezultata

- broj provedenih osposobljavanja pripadnika Hrvatske gorske službe spašavanja - Stanice Zagreb
- broj održanih vježbi sustava civilne zaštite Grada Zagreba na kojima su sudjelovali pripadnici Hrvatske gorske službe spašavanja - Stanice Zagreb
- broj novih članova uključenih u rad Hrvatske gorske službe spašavanja - Stanice Zagreb i provedenih njihovih osposobljavanja
- broj provedenih nabava osobne i skupne opreme.

Zaključak

Kontinuiranim osposobljavanjem i uvježbavanjem članova Hrvatske gorske službe spašavanja - Stanice Zagreb održat će se visoka razina spremnosti operativnog djelovanja. Nabavom opreme unaprijedit će se način odgovora na krizne situacije te će se stvoriti čvrsta osnova za pravodoban i učinkovit odgovor na buduće krizne situacije.

1.6 Udruge građana od interesa za sustav civilne zaštite

Analiza

Udruge građana koje nemaju javne ovlasti, a od interesa su za sustav civilne zaštite, pričuveni su dio operativnih snaga sustava civilne zaštite. Osposobljene su za provođenje pojedinih mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite te svojim sposobnostima nadopunjuju sposobnosti temeljnih operativnih snaga i specijalističkih postrojbi civilne zaštite Grada Zagreba. Uključuju se u provođenje mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite Grada Zagreba sukladno odredbama Zakona i Plana.

U sustavu civilne zaštite Grada Zagreba djeluju KOSSP, Zagrebački speleološki savez i Zagrebački radioamaterski savez.

Navedene udruge građana su sudjelovale u vježbama sustava civilne zaštite Grada Zagreba koje je organizirao Grad Zagreb putem Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost sukladno godišnjem planu vježbi. Izrađeni su opći kriteriji za izbor udruga građana od interesa za sustav civilne zaštite, a potrebno je međusobne odnose s udrugama regulirati sporazumima. Ti sporazumi trebaju utvrditi zadaće udruga u sustavu civilne zaštite, uvjete pod kojima se udruge uključuju u aktivnosti sustava civilne zaštite te financijska sredstva (donacije) namijenjena jačanju sposobnosti udruga za provedbu mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite tijekom velikih nesreća i katastrofa.

Cilj

Međusobne odnose s udrugama regulirati sporazumima te precizirati i pratiti operativne kapacitete udruga građana od interesa za sustav civilne zaštite sa sjedištem na području grada Zagreba.

Prijedlog aktivnosti

- odabir udruga građana od interesa za sustav civilne zaštite sa sjedištem na području grada Zagreba prema definiranim kriterijima
- potpisivanje sporazuma o suradnji s odabranim udrugama građana od interesa za sustav civilne zaštite
- praćenje operativnih kapaciteta odabranih udruga građana od interesa za sustav civilne zaštite
- praćenje broja članova odabranih udruga građana od interesa za sustav civilne zaštite

Praćenje rezultata

- broj odabranih udruga građana od interesa za sustav civilne zaštite sa sjedištem na području grada Zagreba
- broj članova udruga građana od interesa za sustav civilne zaštite
- broj sklopljenih sporazuma s udrugama građana od interesa za sustav civilne zaštite

Zaključak

U sustav civilne zaštite Grada Zagreba potrebno je uključiti sve udruge građana sa sjedištem na području grada Zagreba koje svojim znanjima i vještinama mogu pomoći pri provedbi mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite. Utvrđivanje jasnih kriterija te analiza odabira udruga građana od interesa za sustav civilne zaštite preduvjet su za reguliranje međusobnih odnosa putem sporazuma. Time će se osigurati suradnja koja je od obostranog interesa za Grad Zagreb i za udruge građana uključene u sustav civilne zaštite.

1.7 Postrojbe civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba

Analiza

Člankom 44. Zakona utvrđeno je da su obveznici civilne zaštite hrvatski državljani od navršених 18 do 65 godina života koji su uvedeni u evidenciju obveznika civilne zaštite jedinica lokalne samouprave. Članak 45. Zakona propisuje da građanin postaje obveznik civilne zaštite utvrđivanjem rasporeda na određenu dužnost u postrojbi civilne zaštite. Isti članak propisuje i dužnosti obveznika civilne zaštite pa se tako svaki građanin koji je zaprimio poziv mora pozivu nadležnog tijela odazvati radi rješavanja statusa u sustavu civilne zaštite, sudjelovanja u programima obrazovanja i vježbama te sudjelovanja u provođenju mjera civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama od dana mobilizacije do demobilizacije.

Postrojbe civilne zaštite opće namjene popunjavaju se psihofizički sposobnim pojedincima kojima je podijeljena osobna oprema i koji su stečena znanja spremni primijeniti tijekom velikih nesreća i katastrofa.

Obveznici su do sada pozivani prema vojnoj evidenciji, a veliki postotak raspoređenih pripadnika služio je civilni vojni rok. Postrojbe se popunjavaju i obveznicima koji se dobrovoljno prijavljuju u postrojbe civilne zaštite opće namjene.

Grad Zagreb je putem Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost uputio poziv za dobrovoljno uključivanje u sustav civilne zaštite Grada Zagreba. Potrebno je pronaći modalitet kojim će se poticati dobrovoljno uključivanje u sustav civilne zaštite Grada Zagreba. Društveno korisno ponašanje može se poticati kroz odgojno-obrazovne ustanove i medije, uključujući reklamne kampanje i utjecaj na društvenim mrežama.

S obzirom na to da se od 2025. godine ponovno uvodi obvezno služenje vojnog roka, potrebno je definirati način postupanja i prikupljanja evidencija obveznika koji su izrazili priziv savjesti. Također, potrebno je osmisлити koncept osiguravanja pogodnosti za pripadnike postrojbi civilne zaštite opće namjene.

Cilj

Potaknuti dobrovoljno pristupanje postrojbama civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba.

U suradnji s Ministarstvom obrane Republike Hrvatske potrebno je prikupiti podatke o novim vojnim obveznicima koji bi bili dostupni za popunjavanje postrojbi civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba.

Prijedlog aktivnosti

- maksimalno iskoristiti prisutnost na društvenim mrežama radi popularizacije, stvaranja imidža i zajedničkog kolektivnog identiteta
- poticanje uključivanja srednjoškolaca u sustav civilne zaštite na primjeren način, kroz provođenje vježbi, osmišljavanje projekata koji će se posebno vrednovati i nagrađivati, kao što su izrada aplikacija, društvenih igara, uređaja za samopomoć i sl.
- inicirati uključivanje pilot-projekta edukacije srednjoškolaca u kurikulum redovnog obrazovanja
- popunjavanje postrojbi civilne zaštite opće namjene

- izrada kriterija za ostvarivanje pogodnosti pripadnika postrojbi civilne zaštite opće namjene
- prikupljanje podataka o novim vojnim obveznicima i osobama koje su iskazale priziv savjesti
- sudjelovanje pripadnika postrojbi civilne zaštite opće namjene u edukacijama i vježbama sustava civilne zaštite Grada Zagreba sukladno godišnjim planovima vježbi.

Praćenje rezultata

- broj pokrenutih kampanja za popularizaciju sustava civilne zaštite i praćenje njihovog odjeka u javnosti
- broj uključenih srednjoškolaca u sustav civilne zaštite
- pilot-projekt edukacije srednjoškolaca uvršten u kurikulum redovnog obrazovanja
- broj novih pripadnika postrojbi civilne zaštite opće namjene
- izrađeni kriteriji za ostvarivanje pogodnosti pripadnika postrojbi civilne zaštite opće namjene
- broj novih vojnih obveznika i osoba koje su iskazale priziv savjesti
- broj edukacija i održanih vježbi sustava civilne zaštite Grada Zagreba u kojima su sudjelovali pripadnici postrojbi civilne zaštite opće namjene.

Zaključak

Kako bi se zaustavili negativni trendovi, budući da se vrlo mali broj građana dobrovoljno prijavljuje u postrojbe civilne zaštite opće namjene, nužno je pokrenuti širu kampanju popularizacije sustava civilne zaštite preko medija i društvenih mreža.

Kako prosječna starost pripadnika postrojbi civilne zaštite opće namjene raste, što je povezano s evidencijama vojnih obveznika, potrebno je u suradnji s Ministarstvom obrane Republike Hrvatske prikupiti podatke o novim vojnim obveznicima. Ovi podaci omogućit će popunjavanje postrojbi civilne zaštite opće namjene mladim osobama, čime će se pomladiti sastav postrojbi.

1.8 Postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene Grada Zagreba

Analiza

Budući da su pripadnici postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Grada Zagreba često i članovi dobrovoljnih vatrogasnih društava, što može dovesti do dupliranja operativnih snaga, potrebno je redefinirati način popunjavanja specijalističkih postrojbi.

Opcije uključuju:

a) objaviti javni poziv za pristupanje u postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene, navodeći potrebne vještine za svaku specijalističku postrojbu te definirajući prava i dužnosti članova, s ciljem privlačenja dovoljnog broja kandidata spremnih za pristupanje

b) provesti anketu među pripadnicima postrojbi civilne zaštite opće namjene kako bi se utvrdio interes za prelazak u postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene

c) ako se postrojbe ne popune putem javnog poziva, kontaktirati udruge građana koje okupljaju osobe sa specifičnim znanjima i vještinama od interesa za sustav civilne zaštite te dogovoriti njihovo uključivanje u postrojbe ili ih proglasiti udrugama građana od interesa za sustav civilne zaštite

d) ako se ne uspije popuniti postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene, ukinuti te postrojbe i definirati s VZGZ sporazum o financiranju, edukaciji i nabavi potrebne opreme za pripadnike sa specifičnim znanjima i vještinama za spašavanje iz ruševina, s ciljem kontinuiranog povećanja broja osposobljenih osoba po dobrovoljnim vatrogasnim društvima na godišnjoj razini. Uz navedeno, potrebno je popuniti ljudstvom specijalističku postrojbu civilne zaštite za tehničko-taktičku potporu.

Cilj

Redefinirati način popunjavanja postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Grada Zagreba. Nastaviti s provođenjem vježbi sukladno planu vježbi te organizirati i održati minimalno jednu masovnu vježbu u četverogodišnjem planskom razdoblju uz kontinuirano razvijanje specijalističkih znanja i vještina pripadnika postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Grada Zagreba.

Prijedlog aktivnosti

- osposobljavanje pripadnika specijalističkih postrojbi za traganje i spašavanje iz ruševina (inicirati certificiranje)
- osposobljavanje pripadnika specijalističkih postrojbi za traganje i spašavanje u poplavama
- osposobljavanje pripadnika specijalističkih postrojbi za tehničko-taktičku potporu u intervencijama
- upućivanje pripadnika specijalističkih postrojbi na specijalističke tečajeve pružanja prve pomoći
- sudjelovanje na vježbama sustava civilne zaštite Grada Zagreba sukladno planu vježbi
- donošenje odluke o načinu popune postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene, uključujući mogućnost ukidanja određenih postrojbi te definiranje s VZGZ-om sporazuma o načinu financiranja, edukacije i nabavljanja potrebne opreme za pripadnike koji trebaju posjedovati specifična znanja i vještine za spašavanje iz ruševina
- organizirati i održati najmanje jednu sveobuhvatnu vježbu u četverogodišnjem planskom razdoblju

Praćenje rezultata

- broj pripadnika koji je prošao osposobljavanje za traganje i spašavanje iz ruševina
- broj pripadnika koji je prošao osposobljavanje za traganje i spašavanje u poplavama
- broj pripadnika koji je prošao osposobljavanje za tehničko-taktičku potporu u intervencijama
- broj pripadnika koji je završio specijalistički tečaj pružanja prve pomoći
- broj pripadnika postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene na održanim vježbama godišnje
- realizacija novog načina popune specijalističkih postrojbi za traganje i spašavanje iz ruševina ili ukidanje postrojbe uz reguliranje međusobnih prava i obveza s VZGZ-om
- održana najmanje jedna sveobuhvatna vježba.

Zaključak

Redefiniranjem načina popunjavanja postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene, smanjit će se dupliranje ljudstva u operativnim snagama i jasnije će se utvrditi nadležnosti tijekom operativnog djelovanja.

Popunjavanje specijalističkih postrojbi te provođenje osposobljavanja i opremanje pripadnika provodit će se kontinuirano.

1.9 Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite na području Grada Zagreba

U slučaju prijetnje, nastanka i posljedica velikih nesreća i katastrofa pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite Grada Zagreba dužne su u svojim operativnim planovima izraditi plan o načinu organiziranja provedbe mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite sukladno odredbama Zakona i Plana.

Grad Zagreb ne može izravno utjecati na razvoj ljudskih potencijala i operativnih kapaciteta pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite na području Grada Zagreba, ali će kontinuirano pratiti razvoj i stanje njihovih operativnih kapaciteta.

1.10 Povjerenici i zamjenici povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba

Analiza

Povjerenici i zamjenici povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba imenovani za pojedinačnu stambenu građevinu, više stambenih građevina, ulice, dijelove ulica i mjesne odbore dužni su se odazvati na poziv načelnika nadležnog stožera civilne zaštite Grada Zagreba.

Imenovani povjerenici nisu prošli osposobljavanje koje provodi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite te stoga nisu dovoljno upoznati s obvezama koje su im propisane u velikim nesrećama i katastrofama. Osim toga, potrebno je pristupiti imenovanju novih povjerenika sukladno Pravilniku o mobilizaciji, uvjetima i načinu rada operativnih snaga sustava civilne zaštite (Narodne novine 69/16).

Cilj

Ospособiti povjerenike i zamjenike povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba, povećati njihov broj te im olakšati djelovanje izradom standardiziranih obrazaca za statističko praćenje rizičnih skupina stanovništva i pojava/stanja, kao i smjernica za procjenu ugroženosti njihovih područja odgovornosti.

Prijedlog aktivnosti

- osposobljavanje povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba
- tisak i distribucija edukativnih materijala za povjerenike i zamjenike povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba
- izrada standardiziranih obrazaca za statističko praćenje rizičnih skupina stanovništva i pojava/stanja s ciljem olakšavanja izvršenja zadaća povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba
- izrada smjernica za procjenu ugroženosti područja odgovornosti
- ažuriranje popisa povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba i po potrebi imenovanje novih povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba.

Praćenje rezultata

- broj osposobljenih i opremljenih povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba
- broj tiskanih i distribuiranih edukativnih materijala za povjerenike i zamjenike povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba
- broj izrađenih standardiziranih obrazaca za statističko praćenje rizičnih skupina stanovništva i pojava/stanja s ciljem olakšavanja izvršenja zadaća povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba
- broj izrađenih smjernica za procjenu ugroženosti područja odgovornosti
- ažuriran popis povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba i broj novoimenovanih, osposobljenih i opremljenih povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba.

Zaključak

Zadaci povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba su pripremanje građana za osobnu i uzajamnu zaštitu te usklađivanje provođenja mjera osobne i uzajamne zaštite, davanje obavijesti građanima o pravodobnom poduzimanju mjera civilne zaštite te javne mobilizacije radi sudjelovanja u sustavu civilne zaštite, sudjelovanje u organiziranju i provođenju evakuacije, sklanjanja, zbrinjavanja i drugih mjera civilne zaštite, organiziranje zaštite i spašavanja pripadnika ranjivih skupina i provjeravanje postavljanja/postavljenih obavijesti o znakovima za uzbunjivanje u stambenim zgradama na području svoje nadležnosti i obavješćivanje inspekcije civilne zaštite o propustima.

Uz navedeno, povjerenici i zamjenici povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba dužni su obavljati poslove i zadaci prema nalogima Stožera u velikoj nesreći i katastrofi.

Kako bi povjerenici i zamjenici povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba uspješno izvršavali svoje zadaće, nužno je da su temeljito upoznati sa svojim dužnostima te da posjeduju potrebne vještine za procjenu ugroženosti svojih područja odgovornosti. Osim što je potrebno osposobljavanje koje uključuje predstavljanje planskih dokumenata iz područja civilne zaštite, važno je i izraditi standardizirane obrasce za statističko praćenje rizičnih skupina stanovništva i pojava/stanja. Ovi obrasci će olakšati izvršenje njihovih zadaća, dok će smjernice za procjenu ugroženosti omogućiti preciznije definiranje prioriteta pri evakuaciji i spašavanju.

2) OPREMA

Analiza

Svake godine osiguravaju se dostatna financijska sredstva za nabavu opreme, a osigurano je i privremeno spremište za podjelu opreme pripadnicima postrojbi civilne zaštite opće i specijalističke namjene Grada Zagreba. Skupna oprema za postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene Grada Zagreba nabavljena je prema specifičnim potrebama.

Mogući napredak pri definiranju prioriteta u procesu nabave skupne opreme može se postići tako da postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene Grada Zagreba dostave svoje potrebe za opremom. Ovaj pristup omogućava planiranje financijskih sredstava za nabavu opreme specijalističkih postrojbi civilne zaštite Grada Zagreba.

Cilj

Optimalno planiranje potrebnih financijskih sredstava za nabavu osobne i skupne opreme za postrojbe civilne zaštite opće i specijalističke namjene, povjerenike i zamjenike povjerenika civilne zaštite, kao i suvremenih uređaja i naprava koje olakšavaju operativno djelovanje.

Prijedlog aktivnosti

- kontinuirano praćenje novih tehnoloških rješenja od interesa za sustav civilne zaštite Grada Zagreba
- nabava osobne i skupne opreme za postrojbe civilne zaštite opće i specijalističke namjene Grada Zagreba

Praćenje rezultata

- broj održanih prezentacija novih tehnoloških rješenja od interesa za sustav civilne zaštite Grada Zagreba
- broj i vrsta nabavljene osobne i skupne opreme za postrojbe civilne zaštite opće i specijalističke namjene Grada Zagreba

Zaključak

Potrebno je provesti koordinaciju na kojoj bi se raspravilo o novim dostignućima, tehnologijama i rješenjima od interesa za sustav civilne zaštite s ciljem da se u okviru realnih financijskih mogućnosti nabavi najbolja oprema koja je dostupna na tržištu. Ovakvim pristupom omogućit će se optimalno planiranje financijskih sredstava za nabavu opreme potrebne tijekom operativnog djelovanja u trenutku aktiviranja Plana.

Praćenje novih tehnoloških dostignuća od interesa za razvoj sustava civilne zaštite treba postati kontinuirana aktivnost koju će Grad Zagreb provoditi putem Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost. Odluka o nabavi opreme, uzimajući u obzir ograničena financijska sredstva, trebala bi se temeljito raspraviti na sastancima s predstavnicima operativnih snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba. Tako se osigurava da se sredstva usmjere prema opremi koja donosi najveću vrijednost i unapređuje operativnu spremnost i učinkovitost u kriznim situacijama.

3) DOSTUPNOST INFORMACIJA

Analiza

Informacije su ključni preduvjet za učinkovito djelovanje sustava civilne zaštite, nužne u svim fazama od prevencije do oporavka i sanacije posljedica. Sposobnost operativnih snaga sustava civilne zaštite da adekvatno odgovore na nesreće i katastrofe uvelike ovisi o mogućnostima efikasne komunikacije. Međutim, operativne snage sustava civilne zaštite na svim razinama koriste različite komunikacijske sustave na različitim razinama ustrojavanja, što može usporiti dinamiku djelovanja i učinkovitosti pri odgovoru na izvanredne događaje, velike nesreće i katastrofe.

Alternativni sustav veza osigurava neprekidnu komunikaciju u slučajevima velikih nesreća i katastrofa, kada redovni sustavi veza prestanu funkcionirati ili postanu preopterećeni. Nastavit će se suradnja sa Zagrebačkim radioamaterskim savezom s ciljem razvijanja alternativnog sustava veze kako bi se unaprijedio i razvijao ovaj sustav, čime se osigurava pouzdana komunikacija u kriznim situacijama.

Na operativnoj razini, članovi Zagrebačkog radioamaterskog saveza raspoređeni su kao potpora stožerima GČ.

Postojeća GIS baza podataka od interesa za sustav civilne zaštite Grada Zagreba kontinuirano se razvija i unapređuje. Gradski ured za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost kontinuirano popunjava i ažurira ovu bazu novim podacima.

Sukladno Zakonu i Pravilniku o vođenju evidencija pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite (Narodne novine 75/16) Gradski ured za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost sustavno ažurira i nadopunjava bazu podataka pripadnika postrojbi civilne zaštite Grada Zagreba.

Na temelju sporazuma o suradnji s građevinskim tvrtkama, u slučaju neposredne prijetnje, katastrofe i velike nesreće na području grada Zagreba, redovito se prikupljaju podaci o njihovim resursima, uključujući ljude i mehanizaciju. Tijekom 2023. godine pristupilo se reviziji lokacija za odlaganje građevnog otpada od ruševina u slučaju razornog potresa na području Grada Zagreba. Službenici Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost su 2024. godine sa svrhom provjere i ažuriranja popisa definiranih površina od interesa za sustav civilne zaštite u slučaju razornog potresa, obišli ukupno 70 prihvatnih površina i površina za postavljanje šatorskih naselja, 25 potencijalnih zamjenskih lokacija i 19 kritičnih točaka na evakuacijskim koridorima. Tijekom obilaska uočeno je da je 27 površina i dalje pogodno za navedene svrhe, dok će za sedam površina, zbog promjena u prostoru (posađeno drveće, izgrađeni elementi i sl.), biti potrebno pronaći zamjenske lokacije.

Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite na području Grada Zagreba imaju svoje zadaće tijekom velikih nesreća i katastrofa. Njihova je obaveza izraditi operativne planove koji predviđaju uključivanje njihovih resursa prema potrebama koje odredi Stožer. Svakoj pravnoj osobi od interesa za sustav civilne zaštite dodijeljene su konkretne zadaće koje uključuju mobilizaciju određenih materijalnih resursa i broja zaposlenika. Ti resursi i zaposlenici u trenutku nastanka izvanrednog događaja moraju biti dostupni za ostvarivanje definiranih operativnih ciljeva, ovisno o zahtjevima i situaciji.

Grad Zagreb putem Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost sustavno komunicira s građanima o svim događajima koji utječu na sigurnost. Grad Zagreb izdaje edukativne materijale o načinu odgovora na različite prijetnje te tiska i distribuira plakate koji prikazuju zone za evakuaciju, zbrinjavanje i prihvat stanovništva u slučaju razornog potresa. Ti plakati su postavljeni na javnim mjestima i u javnom prijevozu. Na službenoj web-stranici Grada Zagreba objavljen je otvoreni poziv za dobrovoljno pristupanje građana postrojbama civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba. Edukacije djece u vrtićima, osnovnim i srednjim školama s ciljem podizanja svijesti o sustavu civilne zaštite provode se kontinuirano.

Cilj

Unaprijediti protokole razmjene informacija i sustave veza između Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost, Stožera, stožera GČ, temeljnih operativnih snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba, pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite, udruga građana, znanstvenih institucija i stanovništva. Ovaj unaprijeđeni sustav treba osigurati pravovremenu dostupnost informacija svim relevantnim sudionicima kada su im potrebne, kako bi se povećala učinkovitost i koordinacija u odgovorima na krizne situacije.

Prijedlog aktivnosti

- praćenje izrade i analiza operativnih planova pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite
- praćenje izrade i analiza operativnih planova i procjena rizika pravnih osoba koje obavljaju djelatnost korištenjem opasnih tvari
- tisak i distribucija edukativnih materijala namijenjenih stanovništvu
- tisak i distribucija plakata namijenjenih javnim ustanovama
- edukacija djece
- unaprjeđivanje Geoportala zagrebačke infrastrukture prostornih podataka s prikazom informacija iz područja sustava civilne zaštite i uputama o načinu postupanja tijekom kriznih situacija
- proširivanje i kontinuirano unaprjeđivanje komunikacije na društvenim mrežama i izrada strategije korištenja društvenih mreža tijekom velikih nesreća i katastrofa
- sustavno nadopunjavanje geografsko-informacijskog sustava za hitne situacije
- redovito ažuriranje i nadopunjavanje baze podataka pripadnika postrojbi civilne zaštite Grada Zagreba
- prikupljanje podataka o resursima građevinskih tvrtki
- instaliranje potrebne komunikacijske opreme u sjedištima svih gradskih četvrti Grada Zagreba
- edukacija stožera GČ za korištenje komunikacijskih sustava
- daljnje proširenje back-up komunikacijskog sustava za hitne situacije sukladno iskazanim potrebama potencijalnih korisnika i financijskim mogućnostima.

Praćenje rezultata

- broj izrađenih i analiziranih operativnih planova pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite
- broj izrađenih i analiziranih operativnih planova i procjena rizika pravnih osoba koje obavljaju djelatnost korištenjem opasnih tvari
- broj tiskanih i distribuiranih edukativnih materijala namijenjenih stanovništvu
- broj tiskanih i distribuiranih plakata namijenjenih javnim ustanovama
- broj održanih edukacija / broj educirane djece
- broj novih funkcionalnosti Geoportala zagrebačke infrastrukture prostornih podataka s prikazom informacija iz područja sustava civilne zaštite i uputama o načinu postupanja tijekom kriznih situacija
- intenzitet aktivnosti na društvenim mrežama (broj vlastitih objava i reakcija ciljanih javnosti)
- izrađena strategija korištenja društvenih mreža tijekom velikih nesreća i katastrofa
- broj novih informacija/podataka upisanih u geografsko-informacijski sustav za hitne situacije
- broj izmjena u bazi podataka pripadnika postrojbi civilne zaštite Grada Zagreba
- broj prikupljenih podataka o resursima građevinskih tvrtki
- broj instalirane komunikacijske opreme po sjedištima gradskih četvrti Grada Zagreba
- broj educiranih članova stožera GČ za korištenje komunikacijskih sustava.

Zaključak

Potrebno je unaprijediti komunikaciju, razmjenu znanja i informacija između Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost, Stožera, stožera GČ, temeljnih operativnih snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba, pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite, udruga građana, znanstvenih institucija i stanovništva.

Sveukupno jačanje komunikacije i razmjene znanja i informacija rezultirat će kvalitetnom izradom i nadopunom planskih dokumenta iz područja sustava civilne zaštite, optimalnim usmjeravanjem operativnog djelovanja u velikim nesrećama i katastrofama, lakšim odlučivanjem operativnih snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba, smanjenjem nedovoljne pripremljenosti stanovništva na realne ugroze te efikasnijim upravljanjem sustavom civilne zaštite na području grada Zagreba.

4) SURADNJA SA ZNANSTVENIM INSTITUCIJAMA

Analiza

Grad Zagreb putem Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost proteklih je godina uspostavio suradnju s više znanstvenih institucija u svrhu prikupljanja podataka od interesa za sustav civilne zaštite Grada Zagreba. Suradnja je uspostavljena s Prirodoslovno-matematičkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu na uspostavi Zagrebačke seizmološke mreže, s Građevinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu projektom „Studija za saniranje posljedica potresa” te projektom Zavoda za geotehniku za prihvaćanje partnerstva u provedbi EU projekta pod nazivom „CRISAFE – Critical infrastructure and population early warning systems for multi hazard cascading events“. Također, suradnja obuhvaća Rudarsko-geološko-naftni fakultet nabavom komunikacijske opreme za potrebe Opservatorija za praćenje klizišta Kostanjek, kao i suradnju u provedbi istraživačkog projekta „Primijenjena istraživanja klizišta za razvoj mjera ublažavanja i prevencije rizika” i Geodetskim fakultetom na praćenju geodinamičkih promjena u trusnom prostoru grada Zagreba.

Proveden je projekt Multisenzorsko zračno snimanje Republike Hrvatske s ciljem procjene smanjenja rizika od katastrofa. Aktivnosti ovog projekta uključivale su prikupljanja prostornih podataka cijele Republike Hrvatske. U okviru projekta proveden je pilot-projekt Potresni rizik na području grada Zagreba, u sklopu kojeg se izradila metodologija za procjenu potresnog rizika.

Prepoznat je problem utjecaja klimatskih promjena na kvalitetu života u urbanoj zoni Zagreba, uključujući pojavu toplinskih valova i toplinskih otoka, povećanje intenziteta bujičnih poplava te porast opasnosti od nastanka klizišta u podsljemenskoj zoni.

Cilj

Održavati suradnju sa znanstvenim institucijama, podržati nove ideje i projekte te pratiti rezultate postojećih inicijativa kako bi se stekle nove znanstveno i stručno utemeljene spoznaje. Ove spoznaje omogućit će Gradu Zagrebu da kao odgovoran donositelj odluka odredi mjere koje treba poduzeti u idućem razdoblju, s ciljem smanjenja ljudskih žrtava i gospodarskih gubitaka u velikim nesrećama i katastrofama.

Prijedlog aktivnosti

- ispitivanje utjecaja klimatskih promjena na povećavanje rizika života u urbanoj zoni Zagreba (pokretanje inicijativa, sudjelovanje u projektima, organiziranje konferencija)
- nastavak suradnje s Rudarsko-geološko-naftnim fakultetom
- nastavak suradnje s Geodetskim fakultetom
- nastavak suradnje s Prirodoslovno-matematičkim fakultetom
- nastavak suradnje s Građevinskim fakultetom
- definiranje tipova znanstvenih podataka potrebnih za izradu procjene rizika
- uspostava suradnje s Fakultetom elektrotehnike i računarstva radi izrade modela simulacije velikih nesreća

Praćenje rezultata

- broj ostvarenih inicijativa/projekata/konferencija s ciljem istraživanja klimatskih promjena i utjecaja na povećavanje prijetnji
- rezultati suradnje s Rudarsko-geološko-naftnim fakultetom
- rezultati suradnje s Geodetskim fakultetom
- rezultati suradnje s Prirodoslovno-matematičkim fakultetom
- rezultati suradnje s Građevinskim fakultetom
- broj definiranih tipova znanstvenih podataka potrebnih za izradu procjene rizika
- ostvarena suradnja s Fakultetom elektrotehnike i računarstva radi izrade modela simulacije velikih nesreća

Zaključak

Samo multidisciplinarnim pristupom koji uključuje suradnju sa znanstvenim institucijama moguće je doći do novih podataka i spoznaja bitnih za procjenu rizika na temelju koje će se dodatno optimizirati sustav civilne zaštite i planirati kvalitetne preventivne mjere s ciljem smanjenja rizika.

Prije nastanka prijetnji koje zahtijevaju aktiviranje sustava civilne zaštite, od velike su važnosti znanstvene informacije o pojavama i događajima, kao i procjene mogućih posljedica tih događaja. Stoga je pri planiranju iznimno važno uspostaviti kvalitetnu suradnju sa znanstvenom zajednicom kroz provedbu znanstvenih projekata.

Fokus suradnje sa znanstvenim institucijama bit će na prikupljanju informacija potrebnih za procjenu posljedica razornog potresa, kao i na smanjenju drugih rizika s ciljem unapređenja kvalitete života stanovništva na području grada Zagreba.

PRIORITETNE PREVENTIVNE MJERE, DINAMIKA I NAČIN NJIHOVA PROVOĐENJA

Prioritetne preventivne mjere, uzimajući u obzir dostignut stupanj razvoja sustava civilne zaštite na području grada Zagreba, možemo podijeliti na:

- mjere poticanja dobrovoljnog pristupanja postrojbama civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba
- mjere osposobljavanja i uvježbavanja postrojbi civilne zaštite opće i specijalističke namjene, Stožera, stožera GČ i ostalih operativnih snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba
- mjere ostvarivanja preduvjeta za funkcionalnije djelovanje stožera GČ, uključujući profesionalizaciju sastava stožera GČ te osiguranje komunikacijske povezanosti i situacijskog prikaza
- mjere unaprjeđenja protokola razmjene informacija između Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost, Stožera, stožera GČ i ostalih operativnih snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba, znanstvenih institucija i stanovništva, koji će rezultirati dostupnošću informacija svima kojima je to potrebno i kada je to potrebno

Dinamika i način provođenja mjera prije svega ovisi o dostupnim financijskim sredstvima, ostvarenom stupnju suradnje i kapacitetu promjene koji se njima postiže. Dinamiku provođenja mjera dijelimo na:

- jednogodišnji ciklus (npr. planiranje i provođenje redovitih vježbi postrojbi civilne zaštite Grada Zagreba)
- ciklus od jedne do četiri godine (razvoj metodologija i sudjelovanje u znanstvenim projektima)

- ciklus duži od četiri godine (npr. promoviranje sustava civilne zaštite kako bi se potaknulo dobrovoljno pristupanje građana postrojbama civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba).

Javne politike upravljanja rizicima temeljit će se na četiri maksime: inicirati suradnju, maksimalno uključiti javnost, biti proaktivan i poticati odgovornost.

Samo multidisciplinarnim pristupom i zajedničkim sudjelovanjem institucija, fizičkih i pravnih osoba mogu se postići značajni rezultati.

Maksimalno uključivanje javnosti podrazumijeva sudjelovanje javnosti u donošenju planskih dokumenata, dostupnost informacija vezanih za područje civilne zaštite na interaktivnom web-pregledniku, prikaz aktivnosti sustava civilne zaštite Grada Zagreba na društvenim mrežama i prikupljanje povratnih informacija.

Biti proaktivan znači reagirati odmah i pravovremeno, tražiti odgovore i prikupljati informacije o prijetnjama kako bi se, ako je moguće, spriječila eskalacija događaja. Cilj je maksimalno ojačati preventivni pristup i poticati odgovornost na svim razinama radi suzbijanja negativnih događaja i pojava. Neodgovornost građevinara (npr. ugradnja neadekvatne gorive fasade, nepridržavanje propisa o protupotresnoj gradnji) i neodgovorne odluke građana (građenje bez građevinske dozvole na klizištima ili u inundacijskim područjima) dovode do porasta rizika u društvu. Stoga će se odgovornost poticati kroz vlastiti primjer i medijske kampanje.

POJEDINAČNI CILJEVI I SVEUKUPNI CILJ, KONKRETNI KORACI, POTREBNE MJERE RADI KOJIH SE TI KORACI UTVRĐUJU PRIORITETNIMA U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

U Tablici 1. naveden je sveukupni cilj unutar subpodručja civilne zaštite i pojedinačni ciljevi koji su nužni za postizanje (odnosno održavanje) sveukupnog cilja te mjere i koraci potrebni za ostvarenje tih ciljeva.

Tablica 1.

SUBPODRUČJA CIVILNE ZAŠTITE	SVEUKUPNI CILJ	POJEDINAČNI CILJEVI	MJERE I KORACI
Normiranje	Ispunjavanje obveza i usvajanje akata sukladno Zakonu i podzakonskim aktima	Osnivanje Stožera, stožera GČ, ažuriranje odluke o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite Grada Zagreba i popisa povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba, potpisivanje sporazuma s udrugama građana od interesa za sustav civilne zaštite	Praćenje promjena u zakonskoj regulativi, sudjelovanje na javnim savjetovanjima, donošenje zaključaka o osnivanju i imenovanju Stožera i stožera GČ, provjeravanje financijske stabilnosti i operativne snage pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite Grada Zagreba i donošenje nove / ažuriranje postojeće odluke sukladno promjenama, imenovanje povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Grada Zagreba, potpisivanje sporazuma sa

SUBPODRUČJA CIVILNE ZAŠTITE	SVEUKUPNI CILJ	POJEDINAČNI CILJEVI	MJERE I KORACI
			udrugama građana od interesa za sustav civilne zaštite, izrada Poslovnika o radu stožera GČ
Preventiva	Prikupljanje znanstvenih informacija radi ažuriranja Procjene, provođenje svih planiranih aktivnosti radi jačanja svijesti stanovništva o svim prijetnjama i povećanju udjela dobrovoljnih pripadnika u postrojbama civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba	Poticanje i ostvarivanje suradnje sa znanstvenom zajednicom, promoviranje sustava civilne zaštite radi poticanja dobrovoljnog pristupanja postrojbama civilne zaštite opće namjene Grada Zagreba	Prikupljanje novih znanstvenih podataka, aktivno sudjelovanje na već pokrenutim znanstvenim projektima i iniciranje novih projekata, rad na unaprjeđenju i uvođenju novih funkcionalnosti Geoportala zagrebačke infrastrukture prostornih podataka u području sustava civilne zaštite, tiskanje i distribucija edukativnih letaka i plakata namijenjenih stanovništvu i javnim ustanovama, provođenje edukacije djece, proširenje i kontinuirano unaprjeđenje komunikacije na društvenim mrežama, izrađivanje strategije korištenja društvenih mreža tijekom velikih nesreća i katastrofa
Planiranje	Ažuriranje planskih dokumenata	Ažuriranje Plana, ažuriranje/izrada Vanjskog plana zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari za područja postrojenja TE-TO Zagreb operatera HEP-Proizvodnja d.o.o., Terminal Žitnjak operatera JANAF d.d. i UNP1 Zagreb operatera INA-Industrija nafte d.d. (Službeni glasnik Grada Zagreba 1/20) sukladno odlukama Ravnateljstva civilne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske	Prikupljanje i obrada podataka, ažuriranje lista za kontakte sudionika, praćenje izrade i analiza operativnih planova pravnih osoba i operativnih planova i procjena rizika pravnih osoba koje obavljaju djelatnost korištenjem opasnih tvari

SUBPODRUČJA CIVILNE ZAŠTITE	SVEUKUPNI CILJ	POJEDINAČNI CILJEVI	MJERE I KORACI
Operativno djelovanje	Održavanje visoke razine operativnog djelovanja operativnih snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba	Administriranje baze podataka pripadnika postrojbi civilne zaštite Grada Zagreba, redovito održavanje vježbi operativnih snaga sustava civilne zaštite Grada Zagreba, nabavljanje opreme, omogućavanje situacijskog prikaza	Ažuriranje baze podataka pripadnika postrojbi civilne zaštite Grada Zagreba, izrađivanje elaborata vježbi, upoznavanje Stožera i stožera GČ s planskim dokumentima iz područja civilne zaštite, sredstvima rada i načinom rada tijekom velikih nesreća i katastrofa, uspostavljanje platforme za situacijski prikaz
Financiranje	Osiguranje dostatnih financijskih sredstava za razvoj sustava civilne zaštite Grada Zagreba	Praćenje izvršenja proračuna - aktivnost razvoja sustava civilne zaštite, osiguravanje sredstava za provođenje vježbi sustava civilne zaštite Grada Zagreba, osiguravanje financijskih sredstava za nabavu opreme sukladno planu nabave, osiguravanje sredstava za financiranje programa i projekata udruga od interesa za sustav civilne zaštite iz proračuna Grada Zagreba na temelju javnog natječaja	Izrađivanje prijedloga proračuna, plana nabave i praćenje rashoda aktivnosti razvoja sustava civilne zaštite, predlaganje rebalansa, provedba javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga od interesa za sustav civilne zaštite iz proračuna Grada Zagreba

NAČIN NADZORA PROVOĐENJA SMJERNICA

Smjernicama su utvrđeni prioriteti razvoja sustava civilne zaštite za četverogodišnje razdoblje. Godišnji planovi razvoja detaljno će opisati način ostvarivanja tih prioriteta, uključujući konkretne projekte i aktivnosti te potrebna financijska sredstva.

Godišnjim analizama stanja sustava civilne zaštite procijenit će se jesu li provedeni planirani projekti i aktivnosti te u kojoj mjeri su doprinijeli postizanju ciljeva definiranih u Smjernicama.

U slučaju odstupanja u ostvarivanju sveukupnog ili pojedinačnih ciljeva navedenih u Smjernicama, godišnje analize stanja sustava civilne zaštite će uključivati interventne mjere, s opisom konkretnih aktivnosti koje je potrebno implementirati u godišnje planove razvoja sustava civilne zaštite Grada Zagreba.

ZAKLJUČAK

Razvojem ljudskih potencijala, nabavom opreme, jačanjem komunikacijskih sposobnosti, razvojem platforme za odlučivanje, profesionalizacijom sastava stožera GČ i suradnjom sa znanstvenim institucijama unaprijedit će se sustav civilne zaštite u cjelini.

Osim navedenih prioriteta, Grad Zagreb će nastaviti aktivno raditi na rješavanju problema vezanih uz sustav civilne zaštite te će raditi na stvaranju uvjeta za učinkovito otklanjanje posljedica velikih nesreća i katastrofa. Ovaj proces uključuje kontinuirano praćenje i analizu dostignutog stupnja razvoja sustava civilne zaštite, kako bi se osigurala pravovremena prilagodba i poboljšanje sustava.

ZAVRŠNA ODREDBA

Smjernice će biti objavljene u Službenom glasniku Grada Zagreba.

KLASA:
URBROJ:
Zagreb,

Predsjednik
Gradske skupštine

Joško Klisović